

Waarschuwingsdienst voor de elektronische snelweg

25 februari werd voor het eerst een melding gestuurd vanuit de waarschuwingsdienst voor computervirussen van de overheid, Govcert.nl. De melding bevatte een waarschuwing voor het virus LovGate.C en ook een eventuele oplossing voor al besmette computers. Duizenden mensen hebben zich sinds de start van de waarschuwingsdienst via www.waarschuwingsdienst.nl aangemeld om de berichten te ontvangen.

Op 5 juni 2002 werd door de toenmalig demissionair Minister voor Grote Steden- en Integratiebeleid het Computer Emergency Response Team voor de Rijksoverheid (CERT-RO) geactiveerd. Dit als uitwerking van een van de aanbevelingen in de StratiX/TNO studie van januari 2001 naar de kwetsbaarheid Internet ('KWINT'). Tegelijk werd toen door de staatssecretaris van Verkeer en Waterstaat een alarmeringsfunctie voor 'cyberonheil' voor burgers en het MKB aangekondigd. Naast de vele politieke ontwikkelingen hebben de ontwikkelingen niet stilgestaan. CERT-RO heeft in de afgelopen periode de basis voor de dienstverlening uitgebouwd, waarbij ook goede internationale werkcontacten tot stand zijn gekomen. Ook nationaal zijn de werkverbanden met de AIVD (nieuwe naam voor de BVD), de landelijke politie/digitaal rechneren (KLPD) en het Nationaal Coördinatie Centrum (NCC) nauw aangehaald.

Belemmerend

De eerder gekozen naam CERT-RO bleek enerzijds belemmerend te werken voor een verdere uitbouw

van de CERT voor ondersteuning van organisaties die niet onder de rijksoverheid vallen, zoals de grote steden, waterschappen en BV Nederland als geheel. Anderzijds zocht het CERT-RO op basis van voortschrijdend inzicht een ruimere taakstelling. Als laatste bleek de vermelding RO in de naam verwarrend te werken, daar dit in internationale wereld verwijst naar Roemenië.

Deze drie redenen hebben de overheid er toe gebracht om de naam CERT-RO te vervangen door Govcert.nl (Government CERT voor en van Nederland).

Gegeven de reeks grotere incidenten die de verschillende departementen in de afgelopen jaren getroffen hebben, I-Love-You, Anna Kournikova, en inbraken op overheidswebsites waaronder die van het Openbaar Ministerie, zou je verwachten dat CERT-RO onmiddellijk overheidsbreed voor alle departementen gaat werken. Dat blijkt niet het geval te zijn. CERT-RO gaat werken voor slechts drie departementen: Economische Zaken, Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen en Verkeer en Waterstaat. Van het laatste departement doet alleen het KNMI mee.

Ronduit teleurstellend is dat aan deze situatie nog niets verbeterd is,

Mw. Nienke van den Berg maakt de nieuwe naam Govcert.nl

al hebben enkele grote gemeenten en uitvoeringsorganisaties aangegeven zich te willen aansluiten bij de Govcert.nl. Om te komen tot een krachtig op de elektronische snelweg aanwezige overheid zou men minimaal een brede aansluiting van alle departementen bij de Govcert.nl verwachten, een enkel departement met bijzondere beveiligingseisen zoals defensie daargelaten. Door de trage voortgang daarin lijdt de voorbeeldfunctie die de overheid heeft voor het bedrijfsleven om zich op dit gebied te organiseren de nodige schade.

Waarschuwingsdienst

Twee maanden later dan gepland werd door staatssecretaris Wijn van Economische Zaken de waarschuwingsdienst tegen hackers, crackers en virussen in gebruik gesteld. Via e-mail en een openbare website (www.waarschuwingsdienst.nl) worden particulieren en het kleinbedrijf op de hoogte gebracht van actuele internetincidenten. Naast waarschuwingen geeft de website tevens gratis informatie en adviezen over hoe men zich kan beschermen. Volgens de staatssecretaris is een verdere uitbreiding met SMS-berichten voorzien. Ook zal er een meldpunt komen waar bedrijven en burgers incidenten kunnen melden. Opvallend is dat de al enkele jaren geleden door de auteur bepleitte alarmering bij grootschalige incidenten via de radio tussen de nieuws- en fileberichten in nog steeds niet door de overheid gerealiseerd wordt. Daar waar spookrijden in enkele minuten tot onderbreking van radio-uitzendingen leidt, kan nog steeds langdurig op de elektronische snelweg worden spookgereden.

Recente incidenten op de elektronische snelweg laten zien dat zo snel mogelijk moet worden ingegrepen zodra bekend is dat er onheil gaande is. Daar de explosieve verspreiding van e-mail-virussen met het

opkomen van de zon - zodra mensen gaan werken - meebeweegt, kan een waarschuwing via de radio behoorlijk effectief zijn. Ook andere verspreidingen vergen snel ingrijpen. De Slammer- of Sapphire-worm startte op 25 januari en wist binnen een half uur 100.000 servers over de gehele wereld binnen te dringen, met een fabelachtige verdubbeling van verkeer iedere 8,5 seconde (zie www.caida.org). Het internet-verkeer raakte in een aantal landen vrijwel volledig geblokkeerd en leidde binnen Nederland tot een vertraging van het verkeer met zo'n 25 procent. Meer dan 16.000 pinautomaten in de Verenigde Staten weigerden dienst en vluchten vielen uit doordat een vluchtreserveringssysteem het begaf. Dat geeft aan dat er nog een andere reden is om een dergelijke waarschuwing via de radio te laten plaatsvinden: het internet als transportmiddel voor het verzenden van e-mail en SMS-waarschuwingen kan verstoort raken.

Kritisch

Ondanks de bovengenoemde kritische noten is het natuurlijk erg positief dat de overheid ook stilstaat bij het werken aan de elektronische snelweg. Een overheids-waarschuwingsdienst in deze vorm is uniek in Europa, al ligt België op ons voor met waarschuwingen via de radio tegen virussen.

Management-summary

De Nederlandse overheid heeft op 13 februari 2003 een waarschuwingsdienst voor 'cyberonheil' voor burgers en het kleinbedrijf in gebruik gesteld. Tevens is het Computer Emergency Response Team voor de Rijksoverheid (CERT-RO) omgedoopt tot Govcert.nl. Ook als uw organisatie niet onder de categorie kleinbedrijf valt, staat niets uw beveiligingsfunctionaris in de weg om zich als privé-persoon te abonneren op de te vertrouwen informatie van de waarschuwingsdienst. Het is sowieso verstandig dat uzelf, de telewerkers van uw bedrijf en uw familie en kennissen de mogelijkheden van de (gratis) waarschuwingsdienst gebruiken. Tijdige en betrouwbare informatie over nieuwe risico's op de elektronische snelweg kunnen de risico's voor alle Nederlandse gebruikers van de elektronische snelweg beperken.

Staatssecretaris Joop Wijn opent de Waarschuwingsdienst

Gezien de steeds snellere verspreiding van elektronische wormen en virussen wordt u aangeraden om uzelf te abonneren op de waarschuwingsdienst. Ruim 10.500 Nederlanders deden dat al in de eerste week dat de waarschuwingsdienst bestond. Daarnaast kan het uw bedrijfsbeveiliging niet schaden als uw telewerkers zich ook abonneren. Beter dubbel gewaarschuwd dan te laat!

Internet:

www.waarschuwingsdienst.nl

www.govcert.nl